

Bilaga 1

Undersökning Hantverkare

Bild 1: Exempel på arbete för hantverkare med ackordslön. Källa: Peabs interna bildarkiv.

Inledning

- Syftet med undersökningen var att ta reda på vad de hantverkare som nu har tidlön har för inställning till ackordslön och hur de hantverkare som nu har ackordslön upplever att arbeta med det.
- Urvalet är baserat på hantverkare med varierande erfarenheter av ackordslön.
- Respondenterna är från anläggning region syd, Projekt/Infra.
- Undersökningen har innefattat både enkäter och intervjuer.
- 46 enkäter skickades ut. Svarsfrekvensen ligger på 43 %.
- 2 intervjuer genomfördes.
- Presentationens uppbyggnad:

Först redovisas förbladet som skickades med till platschef/arbetsledare och därefter förblad och enkät som delades ut till hantverkarna. Därefter redovisas svaren från enkäten i diagramformat där vi kan se fördelningen mellan de olika svarsalternativen. I diagrammen visas samtliga hantverkares svar för att man ska kunna göra en jämförelse för hur svaren skiljer sig åt. Siffran ovanför varje diagramstapel anger hur många som svarade just det alternativet. Färgen på staplarna har följande innebörd:

Blå diagramstapel visar hantverkarnas totala svar.

Orange diagramstapel visar hantverkarnas, med månadslön, svar.

Mörkturkose diagramstapel visar hantverkarnas, med ackordslön, svar

När en fråga är formulerad två gånger är första frågeformuleringen riktad till hantverkarna med månadslön och andra formuleringen till hantverkarna med ackordslön. Samma gäller när svarsalternativen redovisas två gånger under samma stapel.

Till sist redovisas en kort sammanfattning av hantverkarnas intervjuer.

Enkät till hantverkare

Till ansvarig platschef eller arbetsledare

Hej

Enkäten som följer tar upp frågor gällande ackord. Jag som har konstruerat enkäten läser byggteknikprogrammet på Högskolan i Borås. Just nu gör jag mitt examensarbete åt Peab region anläggning syd, Projekt/Infra. Mitt uppdrag på Peab är att undersöka vad tjänstemän och hantverkare inom region anläggning syd, Projekt/Infra, anser om ackord. I höstas genomfördes en liknande undersökning inom Peab region anläggning syd och min uppgift är även att jämföra resultatet från den undersökningen med resultatet från min och se om inställningen till ackord skiljer sig något åt.

Syftet med uppdraget är att ansvariga på personalavdelningen ska få en uppfattning om inställningen till ackord. Svaren kommer att behandlas konfidentiellt. Det är så klart frivilligt att fylla i enkäten men jag uppskattar allas deltagande. Enkäten ska självklart vara anonym.

Instruktioner till platschef/arbetsledare

- ☒ Be dina hantverkare fylla i enkäten.
- ☒ Innan du delar ut enkäten bör du berätta om syftet med enkäten och vad den avser. Detta står i texten ovan.
- ☒ Berätta också att enkäten är anonym och att de ska fylla i den enskilt.
- ☒ Berätta att enkäten består av 31 st. frågor där de ska ringa in det alternativ som bäst stämmer överens med deras uppfattning.
- ☒ Du delar ut en enkät och ett litet svarskuvert till alla hantverkare.
- ☒ När de fyllt i enkäten ska de lägga enkäten i svarskuvertet. De postar sedan kuvertet själva eller så lämnar de svarskuvertet till dig som då ansvarar för att kuverten blir postade.

Skicka tillbaka svarskuverten så fort enkäterna är ifyllda dock senast 2008-03-14

Tack för hjälpen!

Med Vänliga Hälsningar
Markus Nilsson

Enkät till hantverkare

Hej

Enkäten som följer tar upp frågor kring ackord. Syftet med undersökningen är att ansvariga på personalavdelningen ska få en uppfattning om inställningen till ackord. Det är så klart frivilligt att fylla i enkäten men jag uppskattar ditt deltagande. Enkäten ska självklart vara anonym.

Jag ber dig ta en kort stund och fylla i enkäten. Lägg sedan enkäten i svarskuvertet och postar den själv eller lämnar kuvertet till din platschef/arbetsledare.

Skicka tillbaka svarskuvertet så fort enkäten är ifylld dock senast 2008-03-14

Enkäten består av 31 st. frågor och är uppdelad enligt följande:

Frågorna 1-6	Besvaras av samtliga
Frågorna 7-18	Besvaras endast av er som har månadslön
Frågorna 19-28	Besvaras endast av er som har ackordslön
Frågorna 29-31	Besvaras av samtliga

Ringa in det svarsalternativ du tycker stämmer bäst överens med din uppfattning.

Jag vill på förhand tacka för att du vill medverka.

Med Vänliga Hälsningar
Markus Nilsson

A = Håller helt och hållet med
B = Håller delvis med
C = Tar delvis avstånd
D = Tar helt och hållet avstånd
E = Vet inte/har ingen åsikt

Ringa in det svar som du tycker stämmer bäst med din uppfattning

- 1: Jag är nöjd med den löneform jag har idag. A B C D E
- 2: Om jag fick välja skulle jag hellre ha en annan löneform än den jag har idag. A B C D E
- 3: Jag ser ackordslön som ett sätt för mig att tjäna mer pengar. A B C D E
- 4: På arbetsplatsen har vi diskuterat inställningen till ackordslön. A B C D E
- 5: Jag anser att alla platsar i ackord. A B C D E
- 6: Ackordslön driver på utvecklingen av nya arbetsmetoder. A B C D E

Ringa in det svar som du tycker stämmer bäst med din uppfattning

(Har du månadslön besvara du frågorna 7-18 och därefter frågorna 29-31. Har du ackordslön besvara du frågorna 19-31.)

- 7: Jag upplever månadslön som en säker inkomstkälla
a) Ja b) Nej d) Vet ej/har ingen åsikt
- 8: Jag skulle uppleva ackordslön som en säker inkomstkälla
a) Ja b) Nej d) Vet ej/har ingen åsikt
- 9: Mina kunskaper om hur ackordslön fungerar är
a) Goda b) Dåliga
c) Sådär d) Vet ej/har ingen åsikt
- 10: Vid ackordslön skulle stressen
a) Påverka mig positivt b) Påverka mig negativt
c) Inte påverka mig mer än idag d) Vet inte/har ingen åsikt
- 11: Vid ackordslön kommer kvaliteten på resultatet
a) Bli bättre b) Bli sämre
c) Inte att förändras d) Vet inte/har ingen åsikt
- 12: Ackordslön skulle
a) Höja produktiviteten b) Sänka produktiviteten
c) Inte förändra produktiviteten d) Vet inte/har ingen åsikt

13: Vid ackordslön skulle arbetsskadorna

- a) Minska
c) Vara oförändrade
- b) Öka
d) Vet inte/har ingen åsikt

14: Ackordslön skulle

- a) Medföra en bättre stämning på arbetsplatsen
c) Inte förändra stämningen på arbetsplatsen
- b) Medföra en sämre stämning på arbetsplatsen
d) Vet inte/har ingen åsikt

15: Vid ackordslön skulle samarbetet mellan oss och arbetsledningen

- a) Bli bättre
c) Inte förändras
- b) Bli sämre
d) Vet inte/har ingen åsikt

16: Ackordslön skulle

- a) Öka min delaktighet i arbetet
c) Inte förändra min delaktighet i arbetet
- b) Minska min delaktighet i arbetet
d) Vet inte/har ingen åsikt

17: Ackordslön är

- a) En mer rättvis löneform i förhållande till den jag har nu
c) Varken mer eller mindre rättvis i förhållande till den jag har nu
- b) En mer orättvis löneform i förhållande till den jag har nu
d) Vet inte/har ingen åsikt

18: Ackordslön skulle

- a) Fungera i mitt arbetslag
c) Delvis fungera i mitt arbetslag
- b) Inte fungera i mitt arbetslag
d) Vet ej/har ingen åsikt

19: Mina kunskaper om hur ackordslön fungerar är

- a) Goda
c) Sådär
- b) Dåliga
d) Vet ej/har ingen åsikt

20: Jag upplever ackordslön som en säker inkomstkälla

- a) Ja
c) Delvis
- b) Nej
d) Vet ej/har ingen åsikt

21: Ackordslön medför "extra" stress på arbetsplatsen

- a) Ja
c) Delvis
- b) Nej
d) Vet ej/har ingen åsikt

22: Ackordslön medför att kvalitén på resultatet

- a) Blir bättre
c) Ingen skillnad jämfört med andra löneformer
- b) Blir sämre
d) Vet inte/har ingen åsikt

23: Ackordslön

- a) Höjer produktiviteten
- b) Sänker produktiviteten
- c) Förändrar inte produktiviteten jämfört med andra löneformer
- d) Vet inte/har ingen åsikt

24: Ackordslön medför att arbetsskadorna

- a) Minskar
- b) Ökar
- c) Förblir oförändrade jämfört med andra löneformer
- d) Vet inte/har ingen åsikt

25: Ackordslön

- a) Medför en bättre stämning på arbetsplatsen
- b) Medför en sämre stämning på arbetsplatsen
- c) Förändrar inte stämningen på arbetsplatsen jämfört med andra löneformer
- d) Vet inte/har ingen åsikt

26: Ackordslön medför att samarbetet med arbetsledningen

- a) Blir bättre
- b) Blir sämre
- c) Förändras inte
- d) Vet inte/har ingen åsikt

27: Ackordslön

- a) Ökar min delaktighet i arbetet
- b) Minskar min delaktighet i arbetet
- c) Förändrar inte min delaktighet i arbetet jämfört med andra löneformer
- d) Vet inte/har ingen åsikt

28: Ackordslön är

- a) En rättvis löneform
- b) En orättvis löneform
- c) Varken mer eller mindre rättvis
- d) Vet inte/har ingen åsikt

29: Vad anser du krävs för att ackord ska fungera

30: Jag anser att fördelarna med ackord är

31: Jag anser att nackdelarna med ackord är

Ringa in din ålderskategori

Jag är:

a) 40 år eller yngre

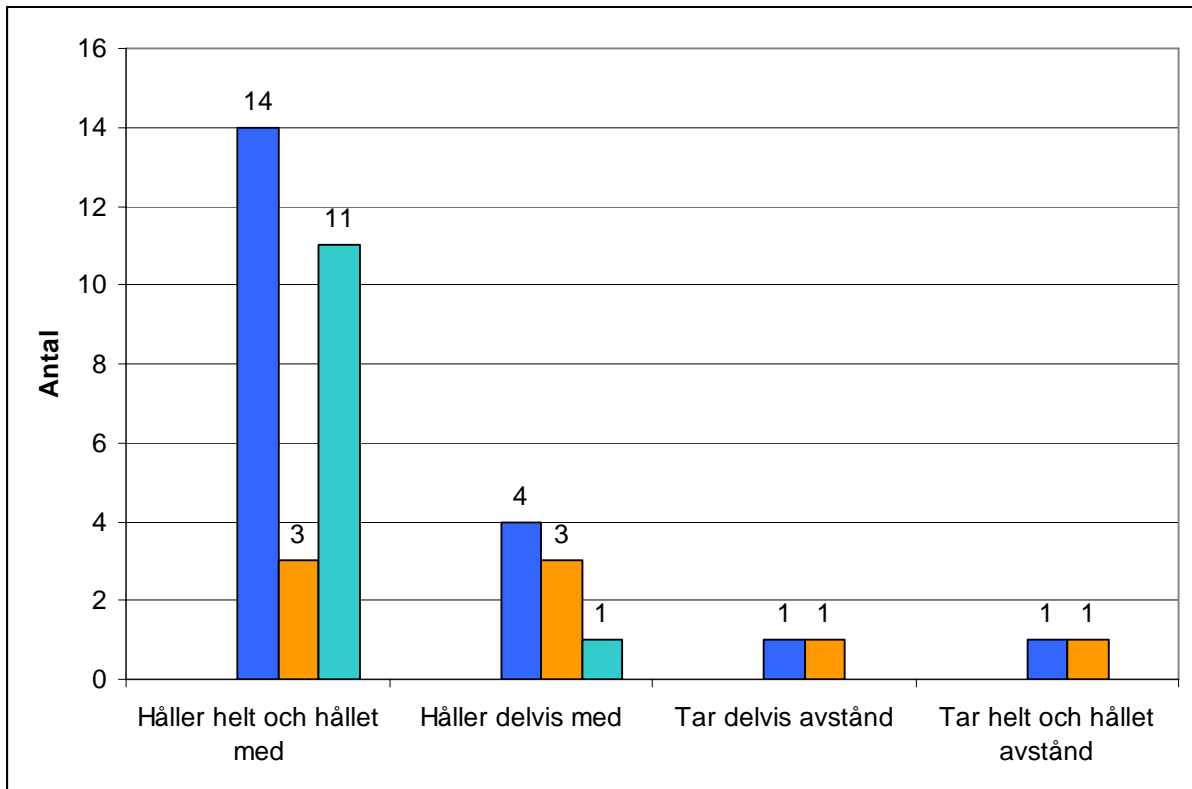
b) 41 år eller äldre

Tack för din medverkan!

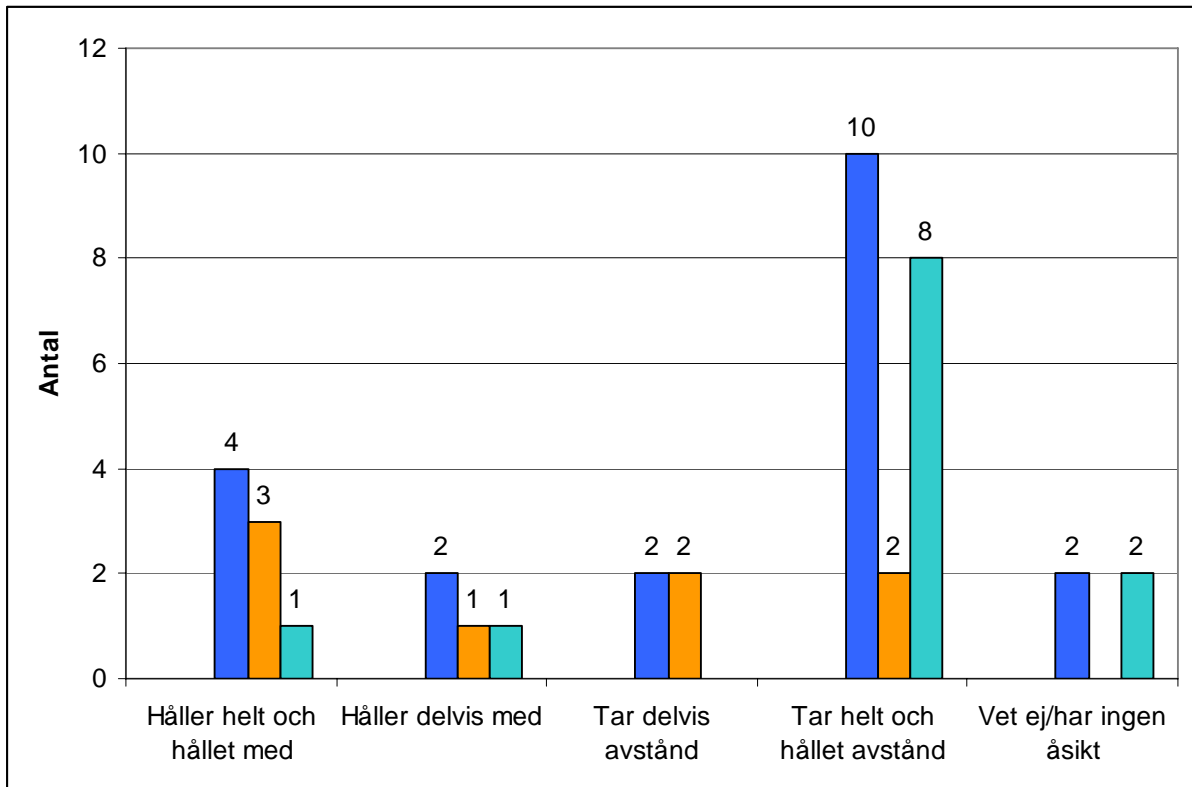

Bild 2: Exempel på arbete för hantverkare med månadslön. Källa: Peabs interna bildarkiv.

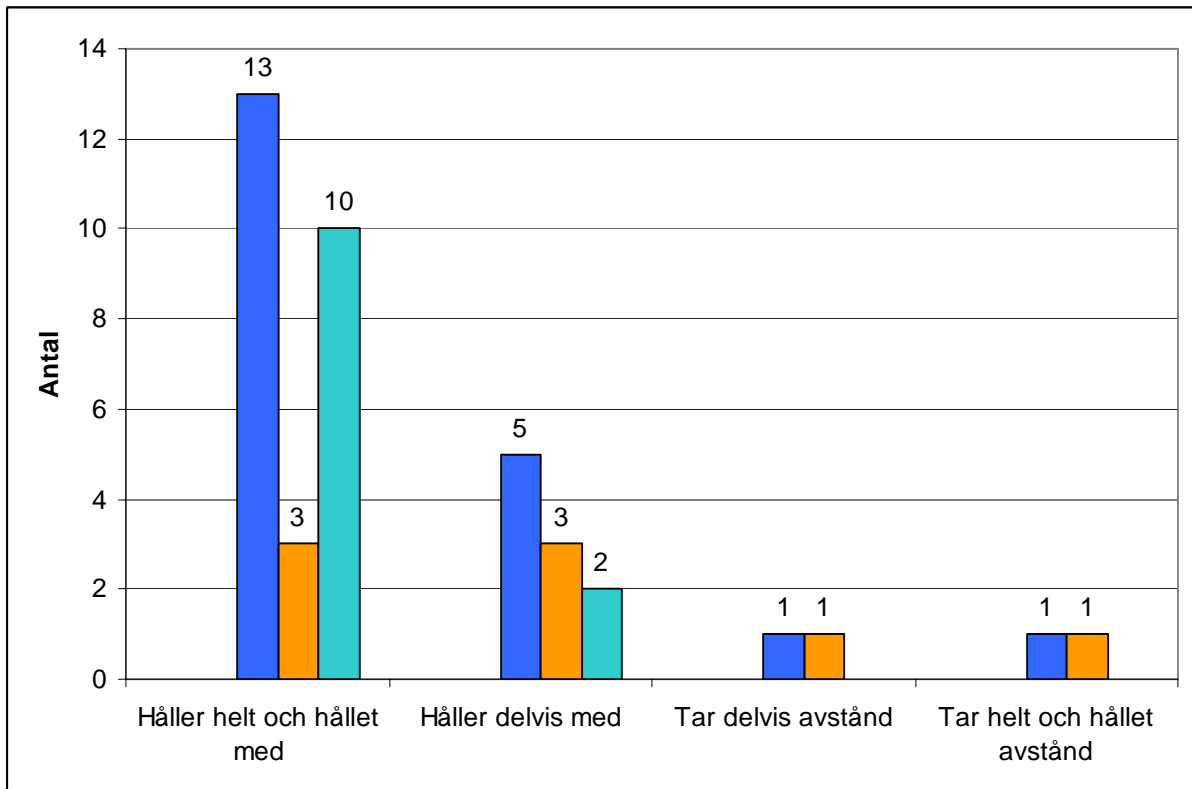
Jag är nöjd med den löneform jag har idag.

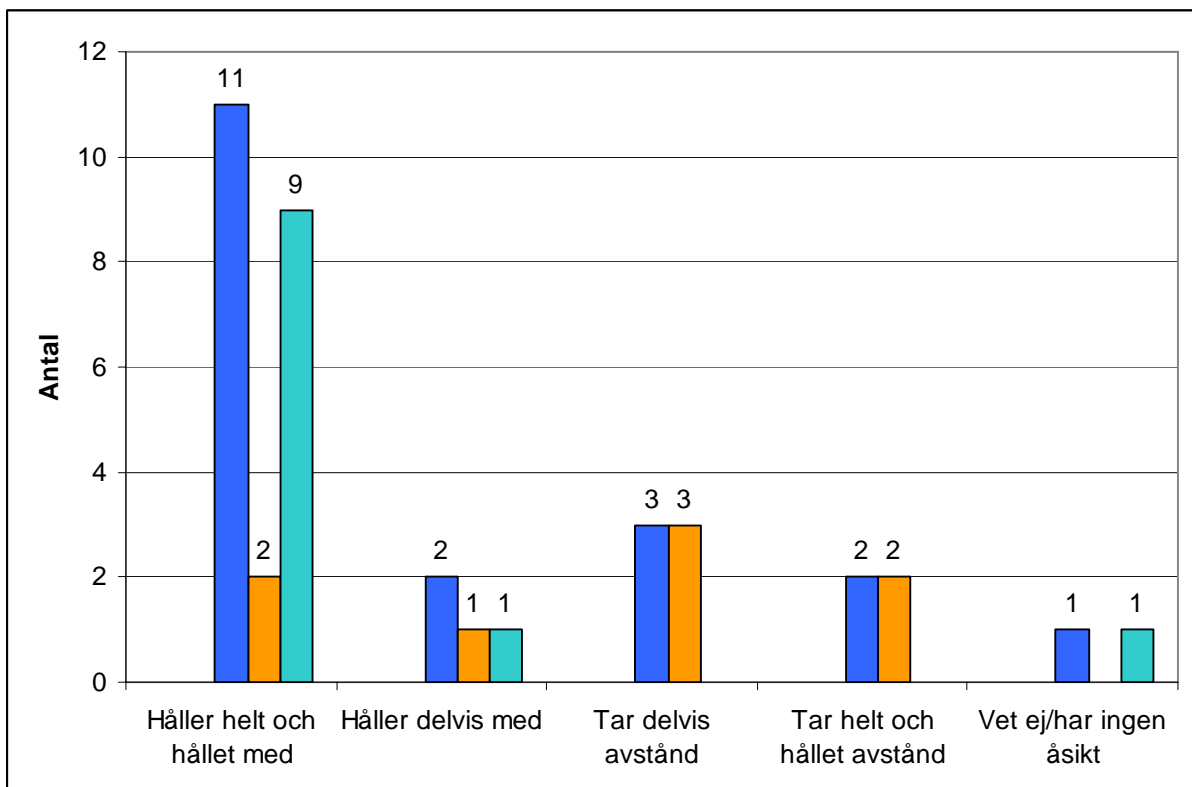
Om jag fick välja skulle jag hellre ha en annan löneform än den jag har idag.

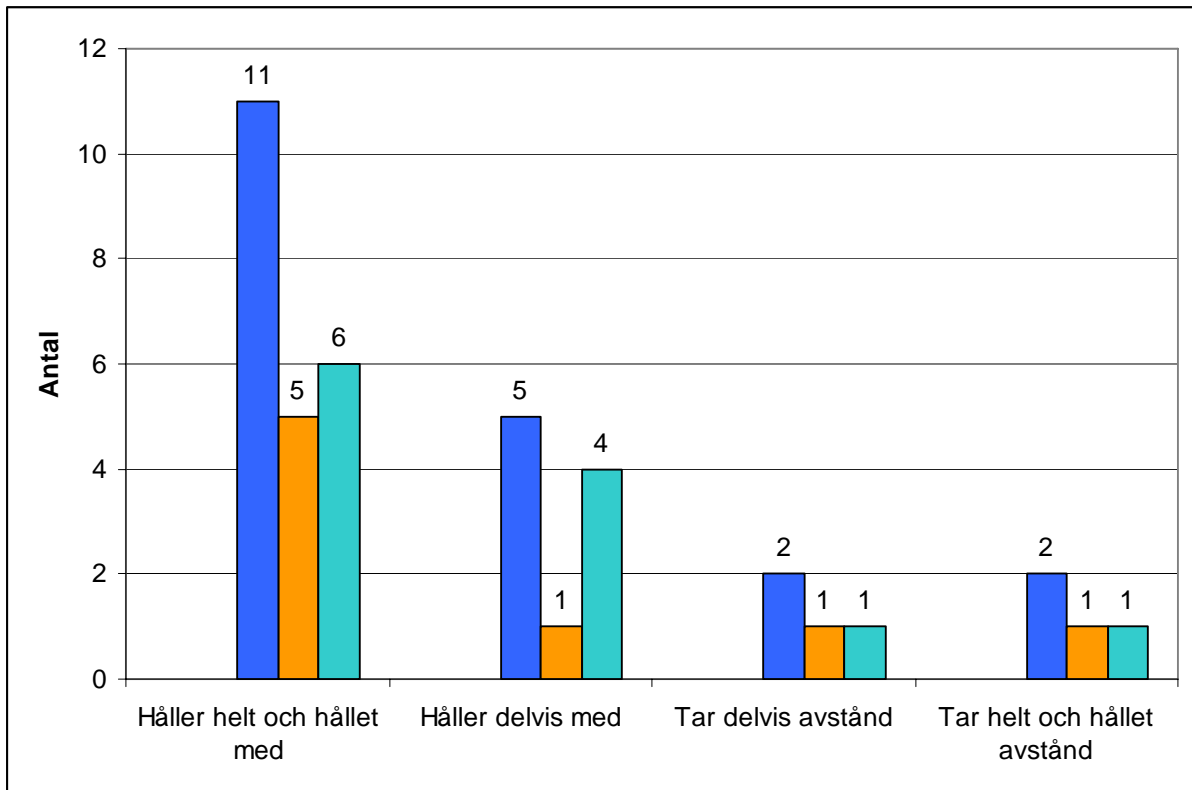
Jag ser ackordslön som ett sätt för mig att tjäna mer pengar.

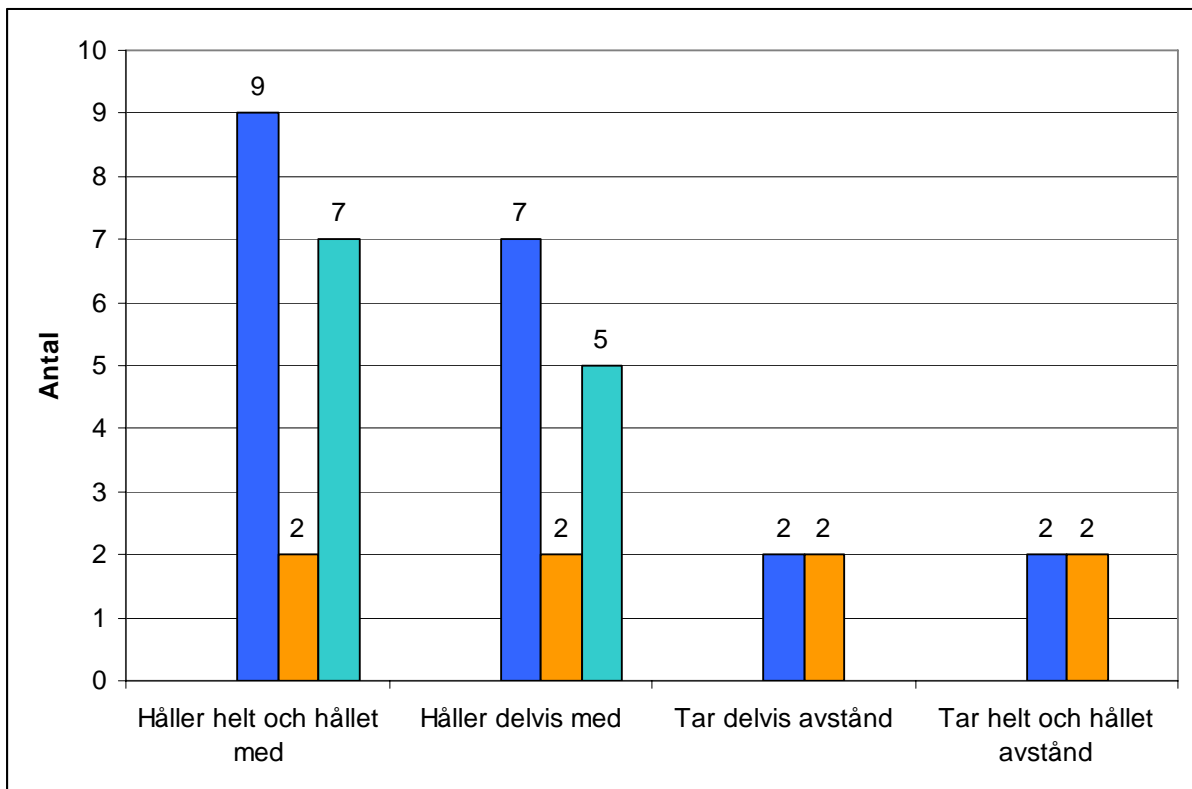
På arbetsplatsen har vi diskuterat inställningen till ackordslön.

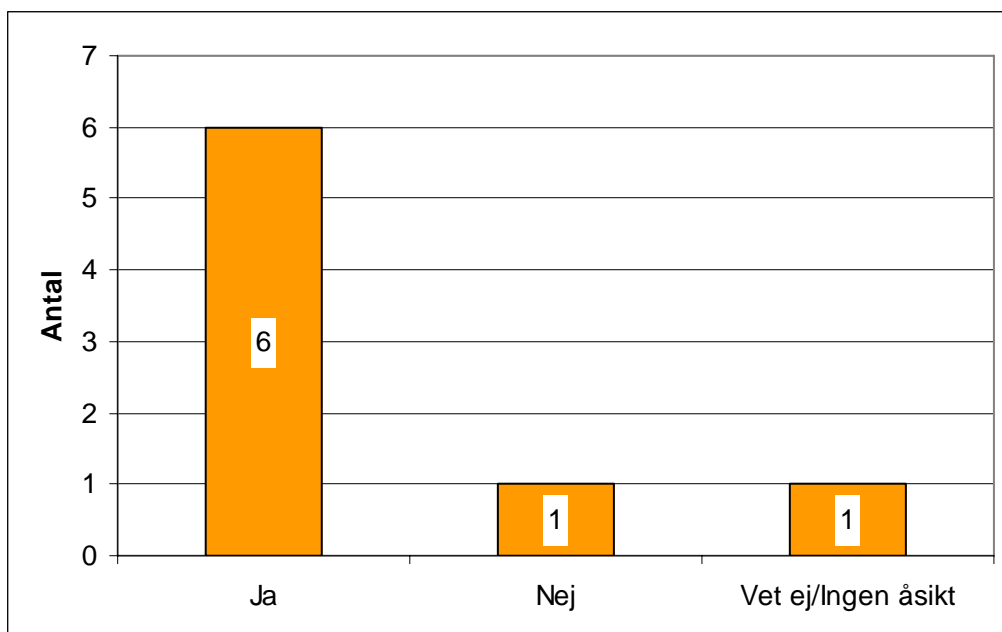
Jag anser att alla platsar i ackord.

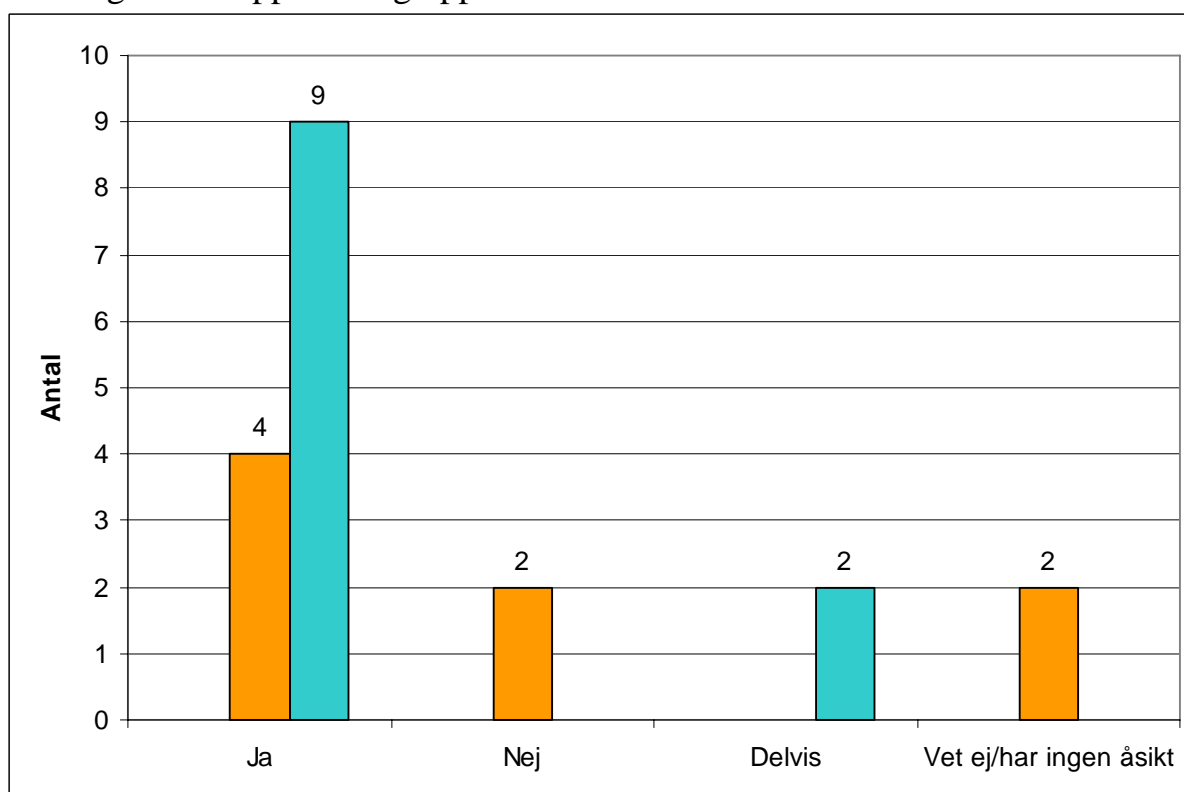
Ackordslön driver på utvecklingen av nya arbetsmetoder.

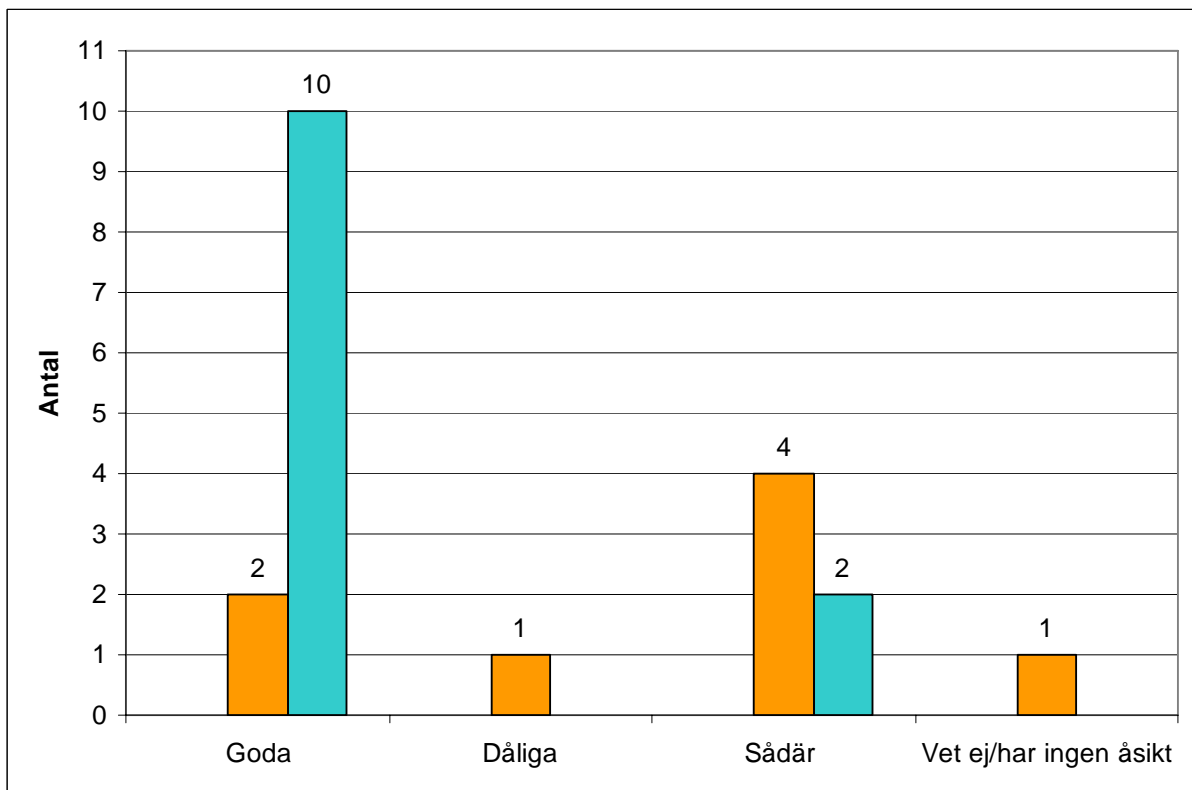
Jag upplever månadslön som en säker inkomstkälla

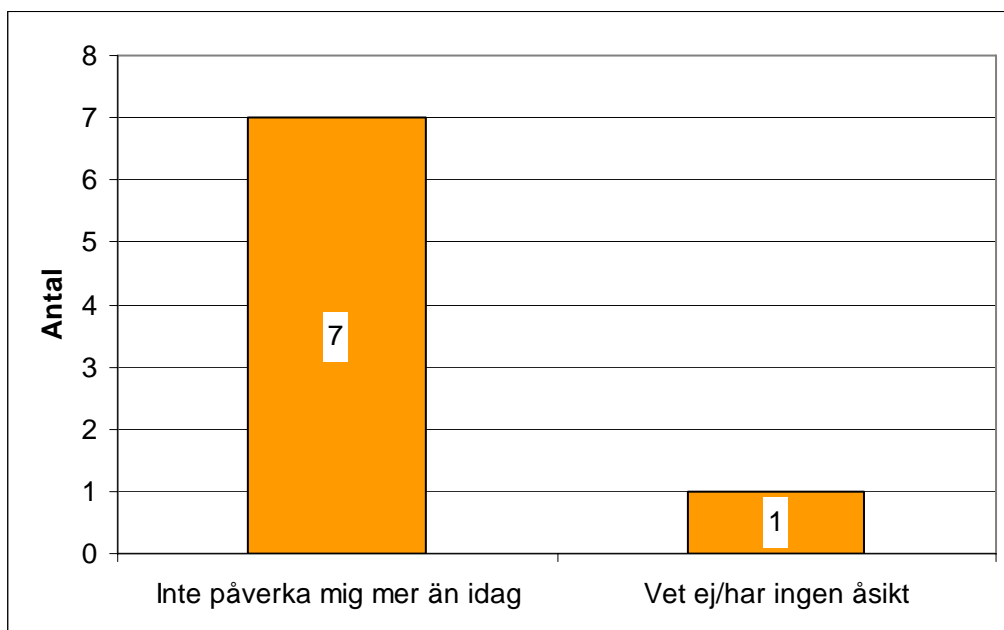
Jag skulle uppleva/Jag upplever ackordslön som en säker inkomstkälla

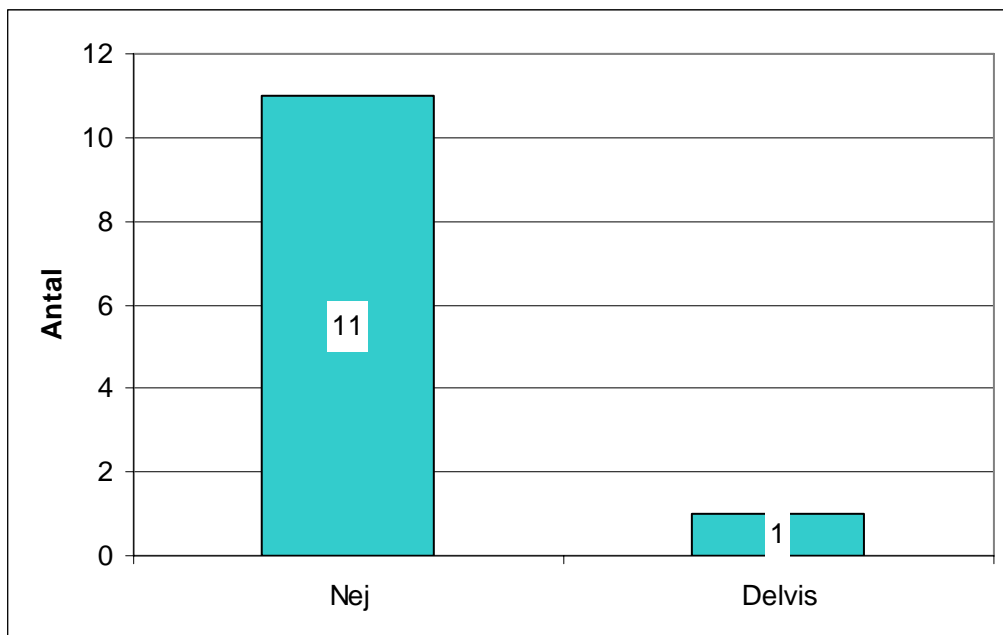
Mina kunskaper om hur ackordslön fungerar är

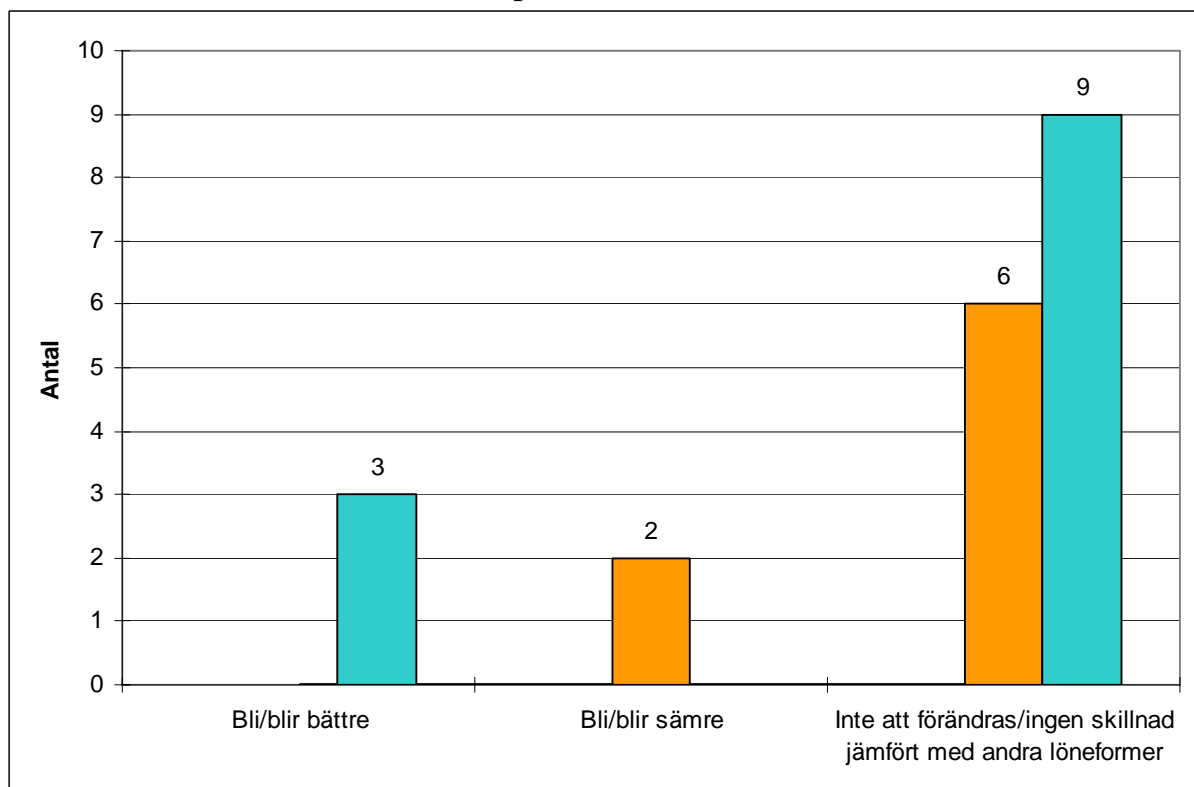
Vid ackordslön skulle stressen

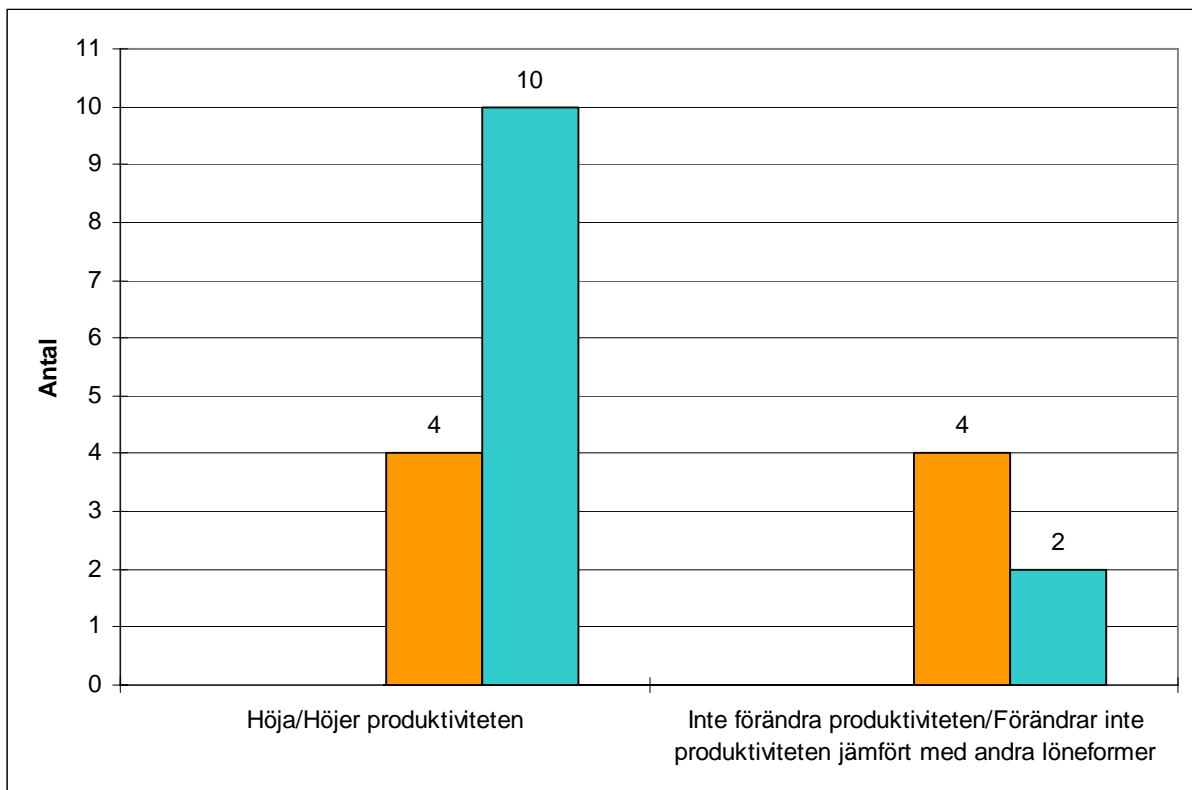
Ackordslön medför ”extra” stress på arbetsplatsen

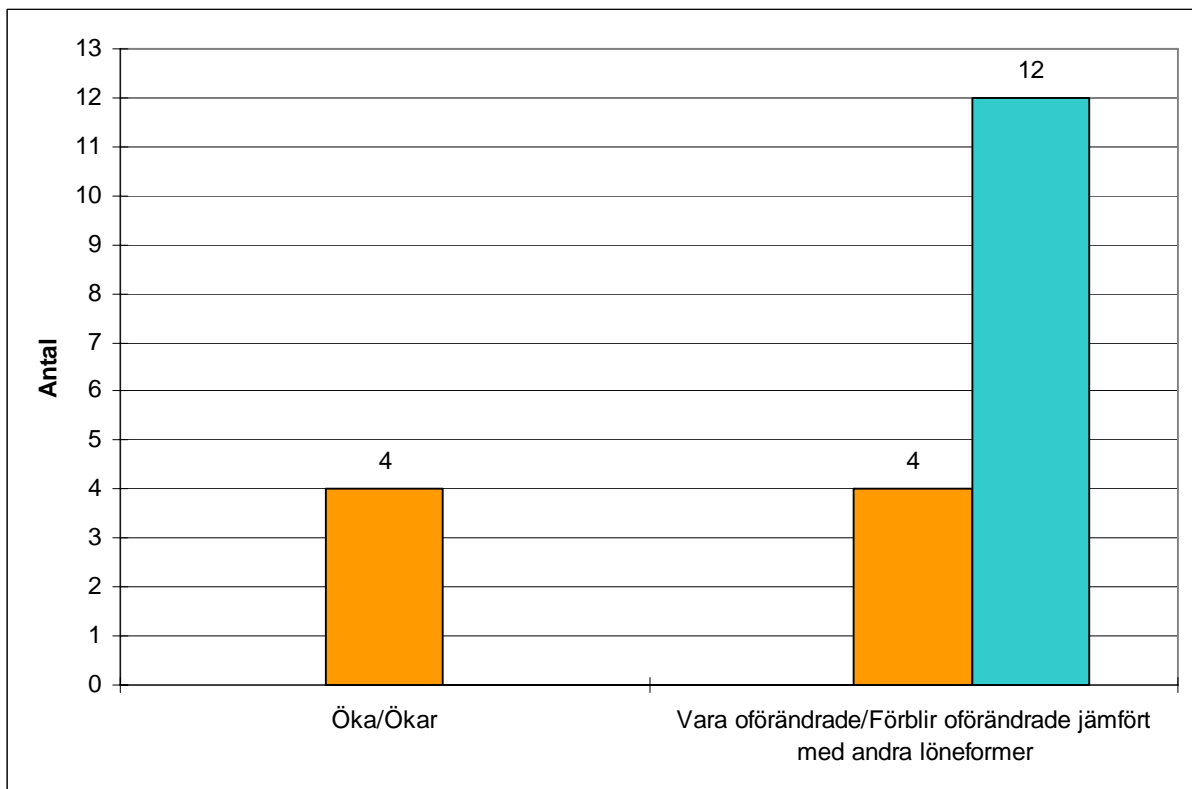
Vid ackordslön kommer kvaliteten på resultatet/Ackordslön medför att kvalitén på resultatet

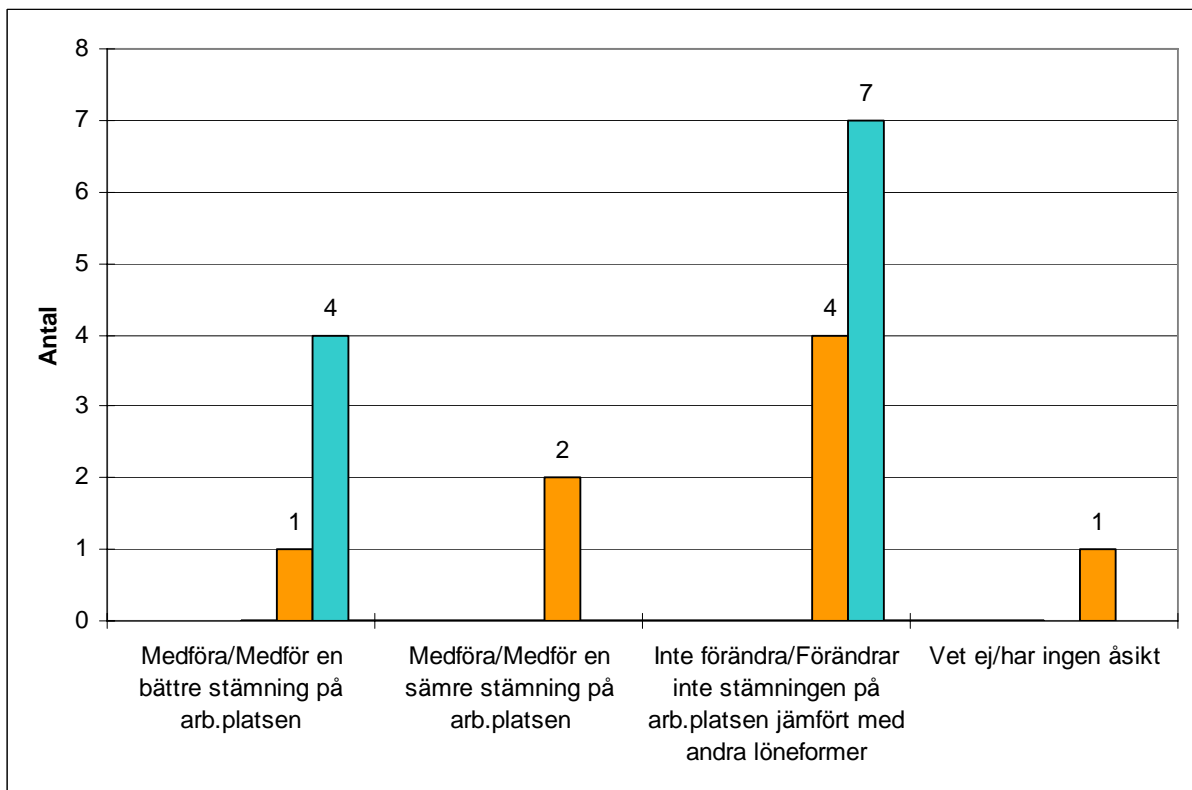
Ackordslön skulle/Ackordslön

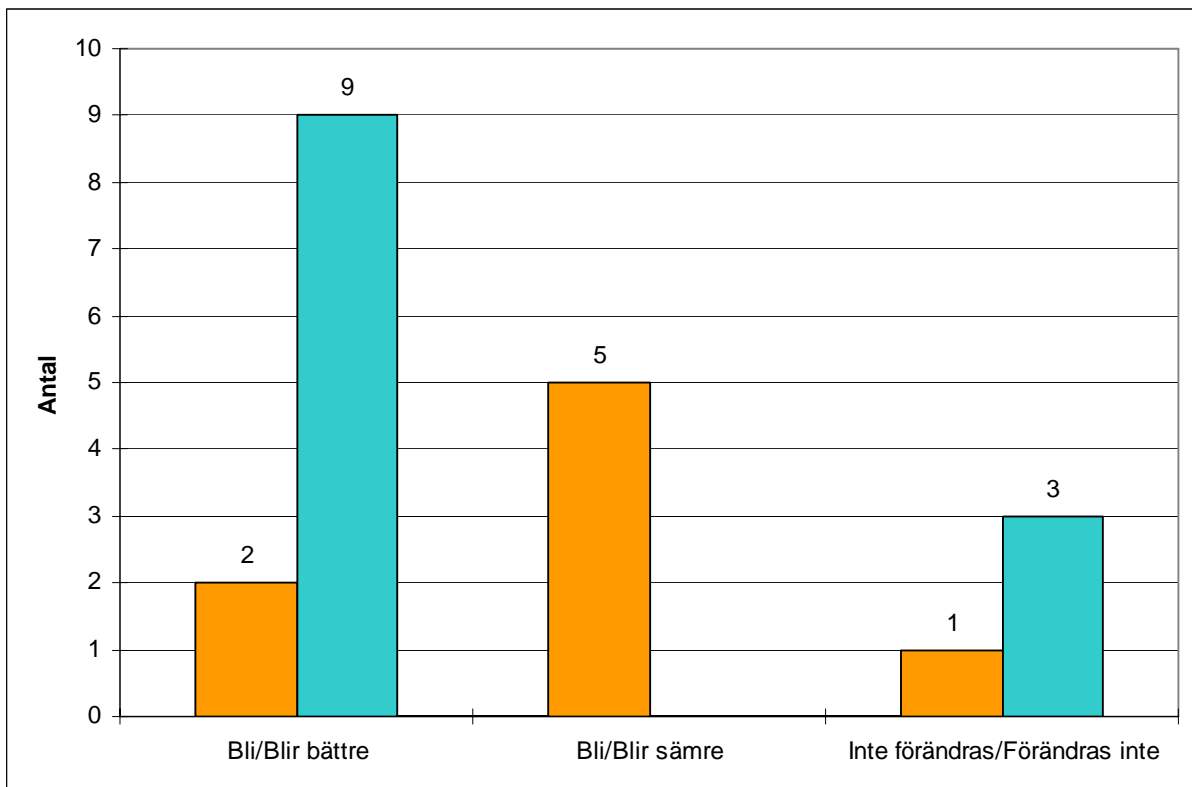
Vid ackordslön skulle arbetsskadorna/ackordslön medför att arbetsskadorna

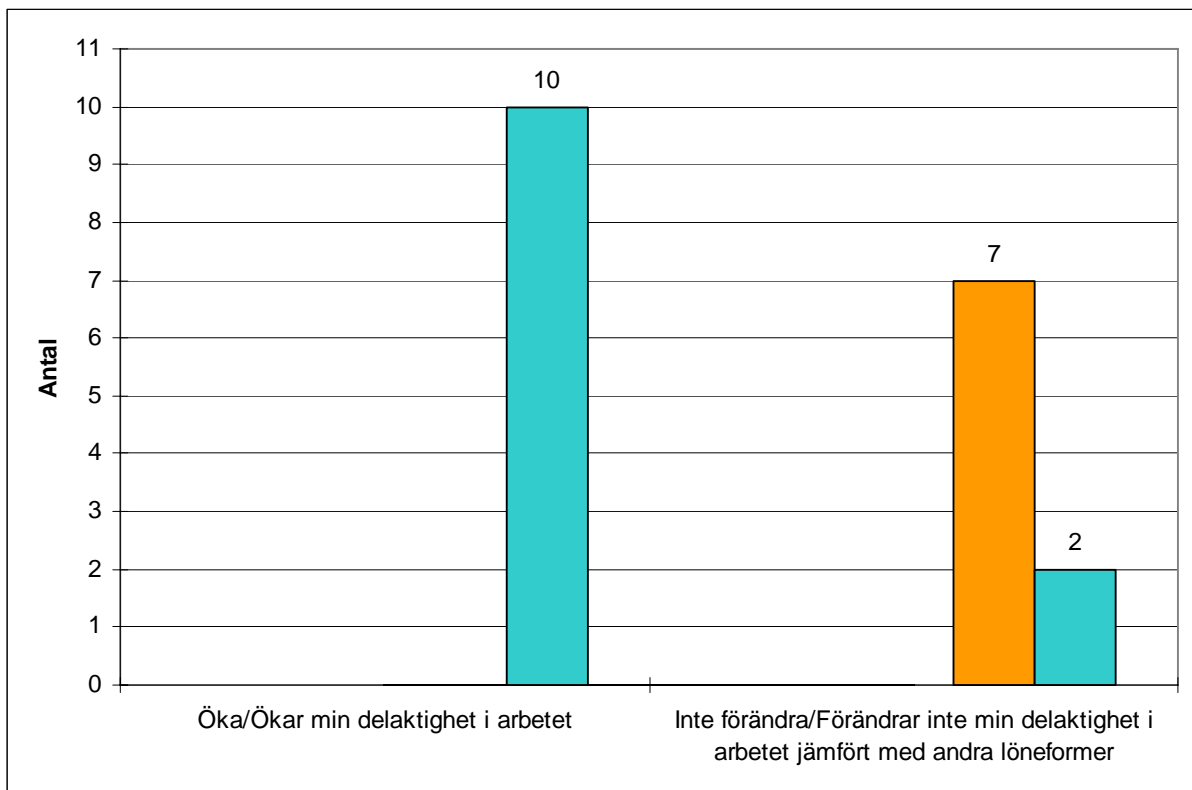
Ackordslön skulle/Ackordslön

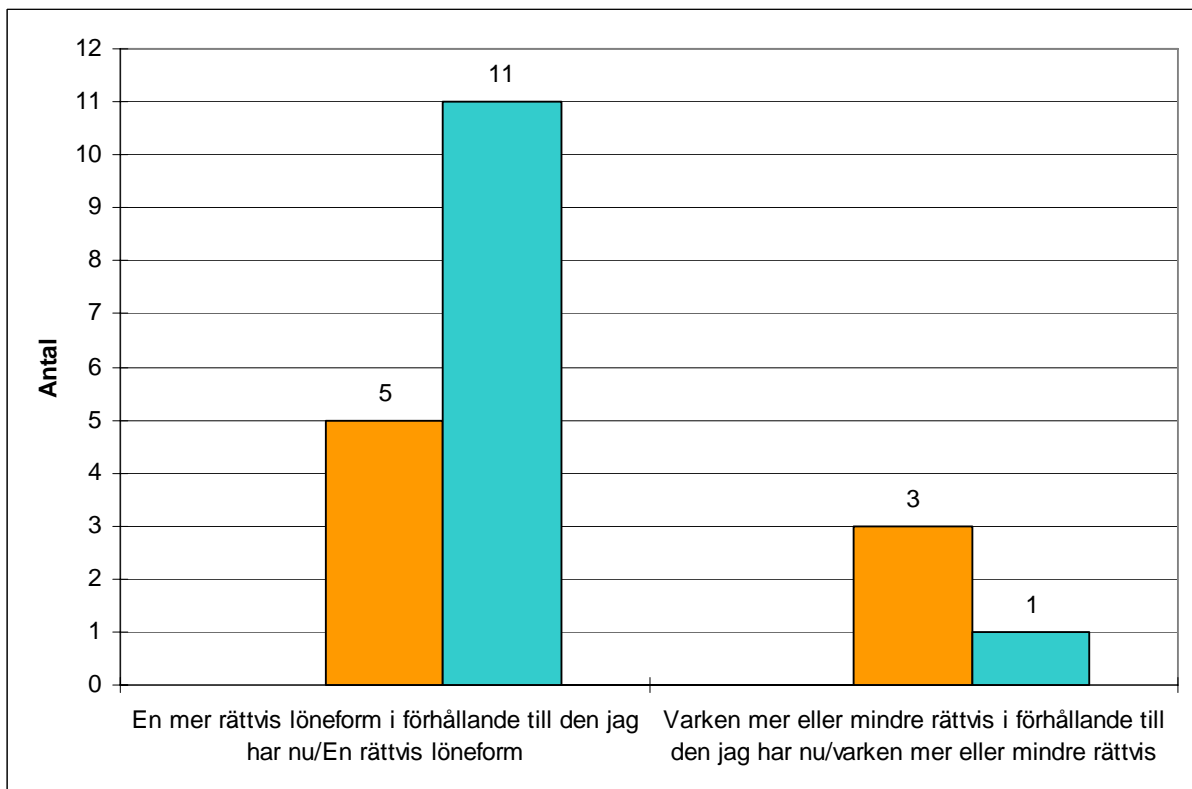
Vid ackordslön skulle samarbetet mellan oss och arbetsledningen/Ackordslön medför att samarbetet med arbetsledningen

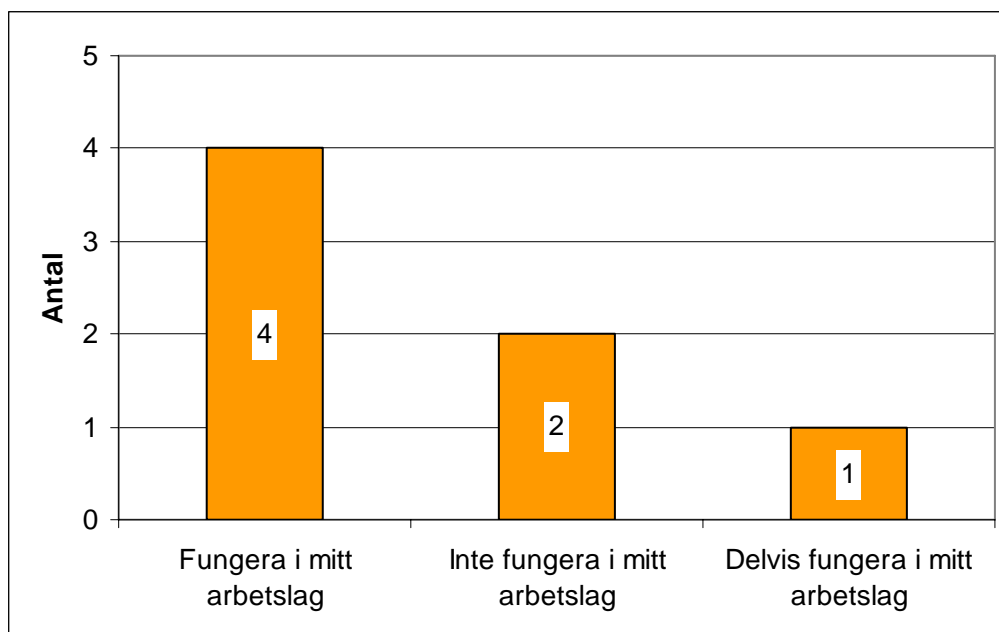
Ackordslön skulle/Ackordslön

Ackordslön är

Ackordslön skulle

Vad anser du krävs för att ackord ska fungerar

Hantverkare med månadslön

- God organisation på projektet. Och rätt inställning till företaget och medarbetare.
- Ett arbete som har kända förutsättningar. Kollektiv och arbetsledare skall veta HUR ackord fungerar. Beställningskedjan måste fungera.
- God planering så att material alltid finns till hands.

Hantverkare med ackordslön

- Bra samarbete med arbetsledning och mättningsman.
- Alla jobbar för samma mål! Tjäna pengar.
- Att alla, även arbetsledningen är överens om löneformen på arbetsplatsen. Framförallt arbetsledningen måste acceptera att lagbasen får bestämma mycket. Att företagets representant förhandlar seriöst.
- Ärliga underlag från företaget.
- Arbetsledningen måste fungera, att alla medverkande dra åt samma håll. Diskutera olika lösningar arbetsledning – arbetstagare.
- Rätt underlag.
- Bra arbetsledning även tidlön (?)
- Planering. Samarbete mellan Arbetslag och Arbetsledning.
- Planering.
- Att alla vill jobba på ackord. Och att det inte snålas med grejorna.
- Duktig arbetsledning. Bra planering.

Jag anser att fördelarna med ackord är

Hantverkare med månadslön

- Kanske fler medarbetare intresserad för sitt arbete för att tjäna pengar.
- Företaget och anställda tjänar mer pengar på ackord.

Hantverkare med ackordslön

- Ger direkt kvitto på genomfört arbete.
- Rätt betalning för riktigt jobb.
- Arbetslaget blir mer engagerat, förhoppningsvis högre lön. Mer organiserad arbetsplats.
- Gemenskap mellan gubbarna och billigare byggkostnader för företaget.
- En extra sporre att kunna känna en bra lön. Man engagera sig mer.
- Delaktig.
- Lättare att påverka.
- Att kunna påverka din lön och arbetssituation.
- Påverka min lön.
- Man kan påverka sin lön.
- Man får bra samarbete arbetsledning – laget. Större intresse för att arbetet ska flyta.

Jag anser att nackdelarna med ackord är

Hantverkare med månadslön

- Då skall alla vara med även maskinförare.
- Sämre kvalitet, stress, eventuellt osämja.
- För vissa kan det upplevas stressigt.

Hantverkare med ackordslön

- Att man kan bli ekonomiskt "straffad" för sånt man inte kan påverka.
- Att alla inte vill arbeta på ackord av olika anledning men tvingas till det. Då blir de som vill lidande. Alla passar inte på ackordsjobb.
- Inga.
- Underlaget.
- Finns inga.
- Ser inga direkta anledningar till nackdelar.
- Enhetstiderna i ackordsunderlaget är för dåliga.
- INGA.
- ???

Intervjuerna

Är du nöjd med din nuvarande löneform?

- Ja, kan påverka lönen, tjäna pengar
- Nöjd, kan påverka, morot

Fördelar med ackord?

- Påverka lönen, tjäna pengar, kan påverka själva

Nackdelar med ackord?

- Inga direkta nackdelar, kan bli stressigt om förhållandet i arbetslaget är sådär

Platsar alla i ackord?

- Ja, om alla få rätt arbete (rätt man på rätt plats)
- Nej, alla vill inte ha den "extra" stressen, en del vill ta det "lugnt"

Hur påverkar ackordslön dig?

- Tjäna mer pengar, påverka lönen, beror på hur arbetet går

Vad anser du krävs för att ackord ska fungera?

- Samarbetet med de andra hantverkarna och arbetsledningen, material och hjälpmedel kommer i tid, cheferna har framförhållning, utrustning maskiner finns på plats, arbetsledare måste ha framförhållning

Vilken löneform skulle du välja om du fick välja fritt?

- Ackord p.g.a. ta ansvar, se framåt
- Större arbeten = ackord
- Utspridda arbeten = fast lön